

Postadres Postbus 8456, 1005 AL Amsterdam

OPEN BRIEF
Aan alle Colleges van Burgemeesters & Wethouders

Datum

24 augustus 2014

Onderwerp

Grote zorgen over WMO 2015

Hoofdkantoor

Bezoekadres
Naritaweg 10
1043 BX Amsterdam

Postadres
Postbus 8456
1005 AL Amsterdam

T 0900 330 0300
F 020 68 44 541
I www.fnv.nl

vakcentrale voor
professionals

Bank
63 50 33 178

Geachte colleges van B&W,

De meeste gemeenten koersen erop begin oktober het gemeentelijk beleid vast te stellen ten aanzien van de nieuwe Wmo. Door middel van deze brief vragen de drie vakcentrales, FNV en CNV en VCP, u hierbij dringend met het navolgende rekening te houden.

- 1. Bezuiniging op Wmo is teveel en gaat te snel:** dankzij onze inspanningen is het afgelopen anderhalf jaar aanzienlijk minder bezuinigd op de huishoudelijke verzorging dan in het regeerakkoord was voorzien. Van 'min 75%' is de huidige stand 'min 32%' (gemiddeld). Wij vinden dit nog steeds veel teveel en nog steeds veel te snel. Als we willen dat ouderen en andere hulpbehoevenden langer thuis blijven wonen, dan kunnen we wellicht met minder verzorgingshuizen doen, maar dan kan er niet tegelijkertijd (zo fors) bezuinigd worden op de huishoudelijke verzorging; die wordt dan alleen maar belangrijker. **Medewerkers in de huishoudelijke verzorging hebben naast de bekende taken voor honderdduizenden ouderen vaak ook de vertrouwens- en signaleringsfunctie. Ouderen zien uit naar de komst van de medewerker, een basis in hun vertrouwde leven. Die vertrouwens- en signaleringsfunctie zien als een kostenpost, is schaamteloos en past niet in een fatsoenlijke gemeente.** Daarnaast moet men zich realiseren dat circa 80% van de cliënten tot de laagste inkomenscategorie behoort. Zij hebben veelal geen alternatief. U moet zich tevens realiseren dat met 'min 32%' tienduizenden mensen, veelal laag opgeleid, hun baan verliezen. Ook zij hebben veelal geen alternatief. Dus voor zowel cliënten als medewerkers dreigt zich een drama te voltrekken als we niet een uiterste inspanning doen het kabinet op andere gedachten te brengen. Er moet structureel geld bij of beter gezegd, er moet minder worden bezuinigd op de goedkoopste vorm van zorg. In de zomer is er 75 miljoen bijgekomen; het begin is er. Wij zullen dan ook de komende weken met alle kracht bij het

kabinet bepleiten dat 'min 32%' niet acceptabel is, en dat er een Banenplan voor de zorg moet komen. Met de petitie Red de Zorg en de mogelijkheid voor een referendum als uiterste middel zetten we onze oproep kracht bij. Wij verzoeken u onze inspanningen te ondersteunen.

2. **Geld voor zorg moet naar zorg:** er zijn gemeenten die, ondanks de aangekondigde bezuinigingen, inzetten op volledige handhaving van de zorg. Er zijn dus sociale keuzes te maken, juist nu kunnen gemeenten laten zien dat zij zich verantwoordelijk voelen voor hun meest kwetsbare inwoners. Wij ontvangen echter steeds meer verontrustende berichten van gemeenten die meer dan 32% bezuinigen op de huishoudelijke verzorging, soms zelfs 100%, en er een voorziening van maken. Op de begeleiding en dagbesteding voor gehandicapten en ouderen wordt door een aantal gemeenten 25 tot 67% gekort. Wij vinden dat inhoudelijk onacceptabel. Het beschikbare geld voor zorg moet naar zorg. Wij zullen de gemeenten die zo duidelijk afwijken van de 'min 32%' in de 'schijnwerpers' zetten. Tevens zullen wij ons in die gemeenten met meer dan gemiddelde inspanning nadrukkelijk met het lokale debat bemoeien. Wij attenderen u eveneens op de eenmalige bijdrage van het rijk om de overgang geleidelijk te laten verlopen.
3. **Aanbesteden:** aanbesteden is naar onze mening onder andere de oorzaak voor de zeer ongewenste 'race to the bottom' en tot slechtere kwaliteit. We zien nu dat veel gemeenten zich bij de aanbesteding in de huishoudelijke verzorging toch laten leiden door de meest gunstige prijs in plaats van door de kwaliteit en het fatsoenlijk betalen van werknemers. Dat dreigt zich nu te herhalen en uit te breiden. Er zijn met aanbesteding tevens hoge kosten gemoeid; onderzoek van Gupta wijst uit dat van elke Wmo-euro er 11 cent aan aanbestedingskosten verloren gaat. Als het budget krimpt, is daar dus nog veel te winnen. Ook daarom bepleiten wij om niet meer aan te besteden. Wij attenderen u erop dat aanbesteden niet (meer) verplicht is.
4. **'Gelijk speelveld':** op dit moment wordt onder leiding van onafhankelijk voorzitter Jacques Tichelaar (commissaris van de Koning in Drenthe) onderhandeld over de cao verpleging, verzorging en thuiszorg (VVT). Alle partijen koersen erop tot één cao te komen die er begin september ligt en die algemeen verbindend wordt verklaard. Dit laatste betekent dat iedereen zich hieraan dient te houden. In de onderhandelingen is nadrukkelijk aan de orde hoe tot een 'gelijk speelveld' te komen voor de aanbieders. We hebben immers de afgelopen jaren door een gebrek aan regulering een ongewenste 'race to the bottom' zien ontstaan. Het onmogelijk maken van alfahulpconstructie, het (minimale) loon en de spelregels bij contractwisseling van de ene naar de andere aanbieder zijn hierbij belangrijke onderwerpen. De afspraken die wij hierover maken, zijn zonder meer relevant voor uw beleid.
5. **Alfahulpen:** alfahulpen zijn medewerkers die exact hetzelfde werk doen als gewone thuishulp-werknemers, echter zonder volwaardige werknemers-status, en zonder verzekeringen en bescherming. De commissie Kalsbeek heeft onlangs advies uitgebracht aan het kabinet om deze schijnconstructie wettelijk onmogelijk te maken voor publiek geïndiceerde zorg. De commissie oordeelt geheel terecht dat het zeer onwenselijk is dat werknemers met publieke middelen zonder rechten te werk worden gesteld. In september van dit jaar komt het kabinet met een standpunt hierover; er is al 100 miljoen gereserveerd

hiervoor in het regeerakkoord. Mocht het kabinet niet tot een verbod van de alfahulpconstructie besluiten per 1 januari aanstaande, dan zal zeer waarschijnlijk de cao VVT nadere regels stellen. Voorts wijzen wij u erop dat verschillende rechters al hebben bepaald dat alfahulpen feitelijk als werknemers behandeld dienen te worden. Wij zullen niet schromen concrete zaken aan de rechter voor te leggen.

6. **Overgang werknemers bij contractwisseling:** onder andere doordat de overgang van werknemers bij contractwisseling onduidelijk is geregeld, ontstaat er een zeer ongewenste en oneerlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden. In de onderhandelingen over de nieuwe cao VVT zijn dan ook nadrukkelijk de spelregels bij contractwisseling aan de orde. Alle gemeenten zullen zich moeten houden aan de uiteindelijke cao-tekst. Wij attenderen u ook op uitspraken van rechters die tot nu bij nagenoeg elke voorgelegde casus uitspreken dat sprake is van overgang onderneming met alle verplichtingen van dien. In dat licht accepteren we ook niet dat werkgevers al (preventief) collectief ontslag aanvragen; de grootste groep zal namelijk gewoon overgenomen moeten worden door de nieuwe aanbieder(s).

Zodra er meer bekend is over onze besprekingen met het kabinet, en zodra de nieuwe cao VVT er is, zullen wij u nader informeren. Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid deze brief toe te lichten en met u in overleg te treden. Zorg dat uw gemeente oog heeft voor de mensen die zorg nodig hebben; de Wmo mag geen aalmoes worden. Wij vertrouwen erop dat u bij het maken van keuzes nadrukkelijk rekening houdt met de inhoud van deze brief.

Met vriendelijke groet,

Ton Heerts,
voorzitter FNV

Maurice Limmen,
voorzitter CNV

Reginald Visser,
voorzitter VCP

Cc:

- alle leden van de gemeenteraden
- vaste commissie voor VWS in de Tweede Kamer
- vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de Tweede Kamer
- minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, L.F. Asscher
- staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, M.J. van Rijn